

teresse at kunne erholde de aandelige og materielle Kræfter, som vilde kunne føre til en virkelig Selvbestyrelse — om de kunde og burde knyttes til Amtsinddelingen, saa skal jeg indrømme, at Amtsinddelingerne ere mere lempede efter det administrative Behov, end de ligefrem slutte sig til den naturlige Inddeling af Landet; imidlertid have de naturlige Grændser dog lidt efter lidt gjort sig gjældende, og jeg troer derfor ikke, at denne Bestemmelse er en saa væsentlig Mangel, at en Omændring i saa Henseende maa ansees for ønskelig. Det staaer for mig klart, at dersom vi skulde ordne Sagen fra første Begyndelse af, maatte vi gjøre de administrative Kredse noget større; jeg skal tillade mig som et Exempel at henvise til Thy, der forekommer mig at være saa nær ved Idealet af en Kreds, med Hensyn til danske Forhold, som man kan tænke sig: med en næsten cirkelformet Form, med sin største By i Centrum, med en god Communication til denne, og med en Affluttedhed, der, ubestaaet den nationale Eenhed, dog giver Præget af et selvstændigt provindsielt Liv; jeg troer derfor det vilde være ønskeligt for Thy at have eet Amt og eet Amtsraad. Men paa den anden Side er det mig ogsaa klart, at Amtsinddelingen, navnlig siden Amtsraadenes Indførelse, har faaet en saadan selvbevidst Tilværelse, at den, baade i den almindelige Tænkemaade og Opfattelse af dette Forhold og i mangfoldige oekonomiske Anliggender og de dertil sig knyttende Institutioner, har erholdt en saadan Consistens, at jeg vilde finde det at være et meget uvoveligt Experiment, selv om man havde nok saa rigtige Formler for Dannelsen fra Nytt af, at skabe en saadan ny og større Gensartethed for det communale og administrative Liv; jeg troer det vilde være et, jeg tør næsten sige, revolutionært Foretagende, og vilde ligge udenfor den Maade, hvorpaa vi have søgt at udvikle os. Det er mig derfor aldeles indlysende, at Amtsinddelingen maa vedblive at være Grundlaget, hvilket dog ikke ubeløkker — for at tage et Exempel, som allerede har Lovskraft, nemlig Forbindelsen mellem Aarhus og Skanderborg Amter — at der kan være Lempelser, der kunne være ønskelige og som kunne foretages. Men jeg skal appellere til de Her-

rens Erfaring, om ikke ethvert Forsøg paa at vilde bortkaste Amtsinddelingen vil føre til store Vanffeligheder; en administrativ Om- deling er, for at bruge et noget forslidt Udtryk, at lade en Kjøle sye om, men en Forandring af saadanne communale Inddelinger og Forbindelser som de her omhandlede er at skjære i levende Kjød. — Der er sagt, at der ikke for Kjøbstæderne skulde være nogen fælles Interesse med Landet udover den snevre Grændse, som Kjøbstaden og dens Opland har. Det er ganske vist, at dette er det rette og naturlige Grundlag for de fælles Interesser, hvad enten vi betragte Kjøbstaden som det Centrum, der søger sin Næring fra Omkredsen og udspreder sin Næring dertil, og som efter de historiske og geographiske Forhold er givet Landboerne, der trænge til et Foreningspunkt, baade med Hensyn til alle Omsætningsforhold, og med Hensyn til alle aandelige og politiske Interesser, ja selv ned til reent private Foretagender og Forlystelser. Kjøbstaden er det Marked, hvortil de søge, hvortil de bringe deres Producter, og hvorfra de hente deres Fornødenheder; den er det naturlige Mødested for deres Oplands Beboere i alle Forhold, hvori de trænge til Samkvem og Forening med Andre. Men at opløse hele Landet i en Masse smaa Communer, bestaaende hver af en Kjøbstad som Hovedstad for en Kreds eller af en Kreds med en Kjøbstad som Hovedstad, vilde være at complicere det hele Forhold langt mere end begrundet i dets Natur; og naar den ærede Taler, som forsvarede dette, exempelviis anførte, at Beboerne i Nyborg ikke havde nogen Interesse i Anlægget af en Bro paa Langeland, saa svarer jeg: accurat den samme Interesse deri som Landboerne omkring Nyborg, og dog er det jo fundet rigtigt, for at tilvejebringe de fornødne Kræfter til at udføre større Foretagender, at samle Landboerne i saadanne større Kredse, idet man har meent, at Interesserne, om de ogsaa have et særligt localt Præg paa de forskjellige Steder, dog i det Hele ere eensartede; dette gjælder ligesaa vel om Kjøbstæderne som om Landdistriktet. Det glæder mig derfor, at den ærede Taler ikke kom til anden Conclusion, end at den her foreslaaede Forbindelse i alt Fald endnu kunde